

gent:

Onderwijs centrum.gent

Inspireert, verbindt en ondersteunt

Vlaanderen
verbeelding werkt

Dag van verzet tegen armoede

*Krachtig digitaal communiceren
met ouders*

20/10/2023

Agenda

- Wat is digitale inclusie?
- Hoe kan je werken aan digitale inclusie?
- Uitwisselen met tips & tools

Wat is digitale inclusie?

Waarom digitale inclusie?

De digitale transformatie in de maatschappij creëert

- **digitale ongelijkheid en**
- **ongewenste uitsluitingsmechanismen**
- in het Gentse onderwijs
- die de digitale kloof vergroten.

Digitale inclusie = oplossingen die nodig zijn om digitale uitsluiting te voorkomen door

- ICT-gerelateerde drempels weg te werken
- mensen te ondersteunen en hen de kans te geven om zelf hun digitale weg te zoeken

Wie is vatbaar voor digitale uitsluiting?

- **Sociaal kwetsbare situatie \neq digitaal uitgesloten zijn**, maar risico is veel groter.
- 5 onderscheidende factoren
 - Inkomen
 - Opleiding
 - Geboorteland
 - Leeftijd
 - Gezinssamenstelling
- Digitale uitsluiting kan ook **andere vormen van uitsluiting veroorzaken of versterken**, bv. sociale uitsluiting of een gebrek aan kansen in onderwijs of op de arbeidsmarkt.

Enkele cijfers (bron: Barometer Digitale Inclusie 2022)

- **Bijna 1 op 2 Belgen (46%) is digitaal kwetsbaar.**
Naast de 7% niet gebruikers heeft 39% zwakke digitale vaardigheden.
- **29 % van de mensen met een laag inkomen heeft thuis geen internettoegang.**
- **1 op 3 jongeren** tussen 16 en 24 jaar (33%) hebben **zwakke digitale vaardigheden.**
Bij jongeren met een laag opleidingsniveau is dit zelfs 45%.

Enkele cijfers (bron: Apestaartjaren 2022)

- **40% van jongeren** die (soms) geld tekortkomen **werken nooit met een laptop** (tov 8% die nooit geldproblemen hebben).
- **70% van de kinderen en jongeren ervaren soms computerproblemen** waardoor ze moeite hebben om de les te volgen, niet kunnen beginnen aan huiswerk, ...

ZORGEN
VOOR
MAMA

**Hoe kan je werken aan
digitale inclusie?**

Betaalbare en kwaliteitsvolle toegang

Competenties
(kennis, vaardigheden en attitudes)

Sterk ondersteuningsnetwerk

E-inclusion by design

4 voorwaarden voor e-inclusie

Betaalbare en kwaliteitsvolle toegang

Toestellen

- Ga voor **smartphone vriendelijk**
- Laat leerlingen een (Digisprong)toestel meenemen **naar huis**
- Verwijs gezinnen door naar [Digipunten](#) in de buurt en/of bezoek deze plekken eens met de hele klas om de drempel te verlagen
- Voorzie een toestel en printer **op school** die leerlingen en ouders ook **buiten de uren** kunnen gebruiken

Internet

- Voorzie gratis wifi op school
- [Initiatieven betaalbaar internet](#): scholen kunnen (meestal) ook partner worden

Bevraag je gezinnen: welke toegang hebben ze? Hoe willen ze communiceren?

- *Tip: Click-call-connect*
- *Vermijd valreepberichten*

Competenties

- Zet in op **digitale vaardigheden** en **mediawijsheid**
 - Creëer **digitale oefenkansen** in je lessen, bv.: laat leerlingen online informatie opzoeken bij de les, gebruik digitale tools, ...
Volgtip: [Nie normaal digitaal](#) (IG): tips en tricks voor wijze digitale lessen
 - Zorg voor **een leerlijn mediawijsheid**.
Tip: Geen eigen leerlijn? Gebruik [de leerlijn van Mediawijs](#)
- **Test** de kennis en vaardigheden van je leerlingen.
 - Leerlingen zijn vaak geen digital natives.
 - Vaardigheden niet altijd transfereerbaar naar verschillende toestellen.
- Zet ook in op de **competenties van ouders**
 - Geef opleiding via partners over de digitale communicatietools: Ligo, CVO, Avansa, ...
 - Verwijs door naar het bestaand aanbod: [E-inclusie overzichtsbroschure](#)

Zorg voor een sterk ondersteuningsnetwerk

- Een **aanspreekpunt** / netwerk van digitale helpers op school:
 - Werk outreachend: spreek zelf mensen aan, warm onthaal, toon interesse in digitale leefwereld leerlingen,...
 - Stel “hoe vaak”-vragen
 - Vermeld hulp ook op digitaal platform, communicatie, ...
- Verwijs of werk samen met **bestaand aanbod**:
 - Digipunten
 - [Initiatieven voor studieondersteuning](#)
 - Ga partnerschappen aan in de wijk
- Zet in op **buddy- of tutor-projecten**: laat leerlingen elkaar helpen

E-inclusion by design

- Kies voor **smartphone vriendelijke** toepassingen, tools,...
 - **Tip:** test alles zelf eens op een smartphone (bv. bij digitaal schoolwerk)
- Gebruik **klare taal**
 - Ga voor korte zinnen (max. 10 woorden)
 - Schrijf concreet (niet: tweewekelijks, wel: concrete data)
 - Vermijd afkortingen en figuurlijke taal
 - Schrappen, schrappen, schrappen
- **Vermijd een overvloed** aan tools, communicatiekanalen,...
- Ga voor **gebruiksvriendelijk** en **herkenbaar**
 - Volg de standaarden: de meeste bezoekers zitten meer op andere sites dan de jouwe
 - [Web Content Accessibility Guidelines](#) (WCAG)

Bestellen

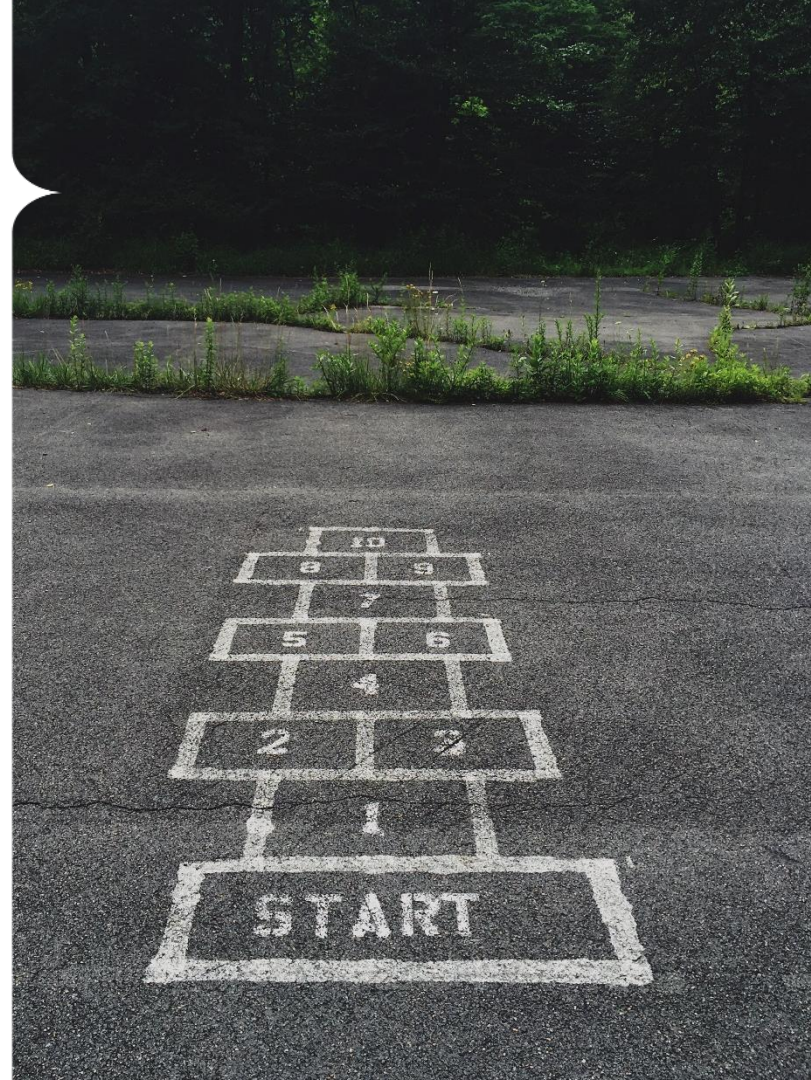
Bestellen

E-inclusion by design

- Doe aan **gebruikersonderzoek**
 - Test je communicatie / tools en doe dit bij een variatie aan profielen
 - Tip: testen met 5 deelnemers is al voldoende!
 - [Do's en don'ts voor een goede gebruikerstest](#)
 - Hou rekening met drempels (anderstaligheid, analfabetisme, dyslexie, ASS, ADHD, kleurenblindheid,...). Kies voor inclusieve software.
- Leef je in en voed je **“digitale inclusiebril”** door:
 - een week alleen je smartphone te gebruiken
 - 1 toestel voor het hele gezin voor 1 week te kiezen
 - alleen openbare wifi te gebruiken
 - je schoolwebsite in een vreemde taal te bezoeken
 - ...

Ga voor haalbaar

- Kleine stappen maken een groot verschil
- Vier (kleine) successen
- Kies bewust
- Doe het niet alleen: we bekijken graag met jou de ondersteuningsmogelijkheden

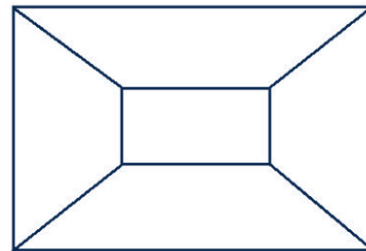
**Uitwisselen
met tips & tools**

Het verhaal van juf Samira

1. Lees het verhaal van juf Samira.
2. Kies per persoon een veld aan de rand van de placemat. Noteer hierin eerst individueel jouw bedenkingen, tips, aanpak,... Deze vragen kunnen hierbij ondersteunen:
 - Wie draagt welke verantwoordelijkheid?
 - Hoe kan deze situatie (preventief) aangepakt worden?
 - Hoe zouden jullie met zo'n situatie op school omgaan?
3. Iedereen licht zijn notities toe aan de anderen uit de groep.
4. Noteer een gedeelde consensus in het middenvak.

Scan de QR-codes en gebruik deze tools en tips.

Ouderavond omtrent gamen

1. Op tafel ligt een brief. Neem deze even door.
2. Stel je voor dat je deze brief digitaal zou doorsturen naar alle ouders.
 - Wat kan volgens jullie beter? Probeer deze brief aan te passen (taal, lay-out, hoeveelheid tekst,...). Maak samen een kladversie op papier.
 - Hoe zou je deze brief verspreiden (welke kanalen, PDF of niet, timing...)?

Scan de QR-codes en gebruik deze tools en tips.

Onze digitale platformen onder de loep

1. Via welke kanalen (zowel digitaal als niet-digitaal) communiceert jouw school informatie naar ouders, teamleden en leerlingen?
2. Maak een beknopte mindmap zoals het voorbeeld hieronder. Wissel uit hoe de communicatie op andere scholen gebeurt.

Scan de QR-codes en gebruik deze tools en tips.

Aanbod Stad Gent

Hardware

- Indien mogelijk, laat leerlingen toestellen ontlener voor thuisgebruik via de school
- Gentenaars in een kwetsbare situatie kunnen een toestel aanvragen via
 - [Digibank De Serre](#)
 - [KRAS-diensten](#)
 - [Saamo](#)
 - [Dienst Outreachend Werken](#)

Digitale uitleendienst

Diensten, verenigingen en scholen kunnen gratis digitaal materiaal ontlenen voor digitale inclusie activiteiten.

- Materiaal: laptops, (teken)tablets, beamers, VR-brillen, robots (Bluebots, Ozo-bots, ...), ...

<https://uitleendienst.district09.gent>

Digipunten

- Meer dan 30 digipunten
- Gratis digitale toegang (toestel + internet)
- Ondersteuning bij digitale basisvragen, bv.
 - E-diensten van de stad of andere overheid
 - Specifieke tools of apps
 - Instellen van de smartphone/laptop/tablet
 - Itsme-account aanmaken / leren toepassen
 - ...

<https://stad.gent/digipunten>

Initiatieven studieondersteuning

Wat?

- Zorgen voor toegang (laptops schenken) aan erkende studieondersteuning initiatieven (SOI).
- Doorverwijzen naar kwalitatief digitaal aanbod om begeleiders van de initiatieven te ondersteunen. Zo kan er gewerkt worden aan digitale vaardigheden van kinderen en jongeren tijdens de periode van studieondersteuning.

[Studieondersteuning | Stad Gent](#)

Digikriebels

Wat?

Digikriebels is een reeks van 4 lessen voor ouders van leerlingen uit de 3^e kleuterklas of leerlingen uit de 3^e graad basisonderwijs. Het doel van de lessen is om het digitale zelfvertrouwen van ouders te verhogen door hen:

- kennis te laten maken met de digitale communicatie van de school
- te ondersteunen in het begeleiden van hun kinderen bij digitaal schoolwerk
- te leren werken met educatieve sites en apps.

[Digikriebels | Digitale
educatieve spelletjes](#)

Digihulp aan huis

Wat?

Hulp aan huis voor ouders van leerlingen 1ste graad secundair onderwijs om hen te ondersteunen bij de digitale communicatie met de school (vnl. Smartschool).

Werken met een student?

[Stage in het derde opleidingsjaar: Praktijk 3](#)

[Keuzestage | Lerarenopleidingen secundair onderwijs \(arteveldhogeschool.be\)](#)

Lerend netwerk “Krachtig digitaal communiceren met ouders”

Wat?

Nieuw in het aanbod van Onderwijscentrum Gent: lerend netwerk ‘krachtig digitaal communiceren met ouders’. In **3 bijeenkomsten** worden de deelnemers (directies, administratief medewerkers, (zorg)leerkrachten,...) volledig ondergedompeld in de wereld van digitale communicatie met ouders.

- creëren van een groter bewustzijn rond **digitale inclusie**.
- **inclusieve communicatie**.
- ervaringen, tools en kennis uitwisselen over het **belang van digitale toegankelijkheid**.
- de **noden en kansen van de school en de ouders** in kaart brengen.

Meer info: [basisonderwijs](#) / [secundair onderwijs](#)

Samenwerking Mediawijs: inspiratiegids digitaal inclusieve school en opname thema in beleidstool mediawijsheid

Wat?

- Toevoeging thema digitale inclusie aan [beleidstool Mediawijsheid](#) ism Mediawijs → kan elk moment op de website verschijnen
- Inspiratiegids met praktijkvoorbeelden → nog in opmaak

Bedankt!

Lara Mondy

Onderwijscentrum Gent (thema digitale inclusie)

Lara.mondy@stad.gent

E-inclusie @ school (PBDSOG)

Onderwijs
centrum.gent